

HAARA KAASA
TASUTA

KÄÄPA ALLI

VARJUPAIKADE MTÜ TÄITSA OMA AJAKIRI

suvi 2018 (nr 18)

SELLES NUMBRIS:

- soodsast kiibistamisest,
- loomadest töökohal,
- unustamatutest lugudest
- ja paljust muust põnevast!

elisa

KUS KÄISID?

Elisa Lemmikloomade äpp koos nutika GPS-seadmega ütleb täpselt, kus su koer käinud on või kus ta parasjagu viibib.

Vaata elisa.ee/lemmikloom
Nii Elisa, Telia kui Tele2 klientidele.

Toimetajalt

Kuidas teiega lood on - olete juba päikesepõlenud ja aiamaal selja valusaks kaevanud - istutanud - möllanud, või pole teil olnud õnne nende fantastiliste suvelikult soojade ja isegi palavate ilmadega välja saada?

Mina enam ei püüa mõistatada, kust ma olen ühe või teise kriimu või sinika saanud, miks jalad on kanged või selg valus. Ma olen õnnelik, et mul on võimalus, koht, kus rahmeldada ja käed mullaseks saada. Oma kodu, koduõu.

Aga kui paljud loomad ootavad tänagi varjupaikades üle Eesti, et neil saaks olema see oma kodu ja pere, et neilgi oleks võimalus täiega elu nautida - koerad õues ringi tuustida, kassid aknalaua päikese käes peesitada - ja mõlemil puhul, omanikuga koos mängida, reisida - mida vaid uus omanik välja mõelda suudab.

Selles numbris tuleb juttu ka toimetaja silmaterast - Valga varjupaigas oma uut kodu juba päris pikka aega ootavast Benjaminist, kes on kilpnäärmehaige nagu ma isegi. Lugege kindlasti! Kes teab, võibolla on Ben just teist kellegi jaoks see õige.

Suve ja puhkust nautides ärge unustage neljajalgseid, kandke hoolt, et keegi ei jääks autosse küpsema, kui märkate abivajajat, siis osutage võimalusel ise abi või kutsuge abi kohale.

Sügise hakul kohtume käpaaluste lehekülgedel jälle, et lugeda tibusid ja jagada uudiseid ja nõu!

ANU KUURA
Käpa All peatoimetaja

Foto: erakogu

Põgus sissevaade

<i>If Kindlustus aitab kiibistada varjupaigaloomi</i>	4
<i>Südame sõbra algatusega leidis kodu 31 koera</i>	4
<i>Mais ja juunis kiibistad soodsamalt!</i>	6
<i>Üheskoos jõuame</i>	8
<i>"Käpad tööl" kogub populaarsust</i>	10
<i>Kas lemmikloom on tervislik?</i>	12
<i>Hüpopoer Simona</i>	14
<i>Parem karta kui kahetseda</i>	19
<i>"Kõtt, kiisu!"</i>	21
<i>Karjäärkass Veera</i>	22
<i>Benjamin, kilpnäärmehaige koer</i>	25
<i>Ühekõrvaline Rix</i>	26
<i>Kuidas käituda varjupaigas?</i>	27

www.varjupaik.ee

info@varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ

Käpa All on Varjupaikade MTÜ häälekandja, mis ilmub kolm korda aastas. Ajakiri levib elektroonilisel ja piiratud koguses paberandjal.

Soovid värseid teateid otse e-postkasti?
Saada enda nimi info@varjupaik.ee

Varjupaikade MTÜ annetuskonto SEB pangas
EE561010220068203017

Kui soovid aidata konkreetset varjupaika, lisa selgitusse märksõna: Läänemaa, Pärnu, Tallinn, Viljandi, Virumaa, Valga või Võru.

Väljaandja Varjupaikade MTÜ, Triinu Priks, tel 504 6102

Väljaandmist toetab Purina Eesti

Kaanel: Varjupaikade MTÜ 2018 a kalendri juulikuu staar Tallinna varjupaiga koer Lolita

Kaaneautor Liisa Addi
Peatoimetaja Anu Kuura
Kujundus Mandariin OÜ

If Kindlustus aitas kiibistada varjupaigaloomi

If Kindlustus kinkis iga maikuus sõlmitud lemmikloomakindlustuse eest mikrokiibi ühele varjupaiga kiisule või kutsule. If Kindlustuses saab lemmikut kindlustada haigestumise, kadumise või ootamatu õnnetuse vastu.

Lähem info: www.ekindlustus.if.ee/et/kindlustused/lemmikloomakindlustus

Südame sõbra algatusega leidis kodu 31 koera

Traditsioonilisel südamerivise hoidmisele pühendatud aprillikuul kutsusime koos Südameapteegi algatusega „Leia endale südame sõber“ tähelepanu pöörama südamerivisele, näidates, et lemmikloomad aitavad tõsta inimeste aktiivset elustiili, füüsilist liikumist ja emotsionaalset toonust.

Meie ettevõtmise tulemusena leidsid 31 koera endale uue kodu, kes kindlasti koos oma uue peremehe või perenaisega jalutuskäike ette võtavad ja sel moel oma sõbra heale südamerivisele kaasa aitavad.

Lisaks kutsusime kogu aprillikuu

väljal Südameapteegist ooste teinud inimesi tegema annetusi Varjupaikade MTÜ-le, mille tulemusena kogunes 580 eurot, millele Südameapteek lisis otmalt poolt 750 eurot.

Iga aprillikuu varjupaigast uue kodu leidnud koeraga anti kaasa kingitus, mis sisaldas südamerivisele kasu-

likke toidulisandeid ning 50€ väärtuses kinkekaardi, mille eest sai värske koeraomanik Südameapteegist soetada vajalikke veterinaariatooteid.

Aitäh kõigile annetajatele, kes märkasid meie ja Südameapteegi projekti ning andsid oma panuse, et muuta kodutute koerte elu paremaks!

Pane õlg alla!
Helista 900 7000
ja toetad Varjupaikade MTÜ
loomi 5 euroga.

KIIBI VÕI KAOTA!

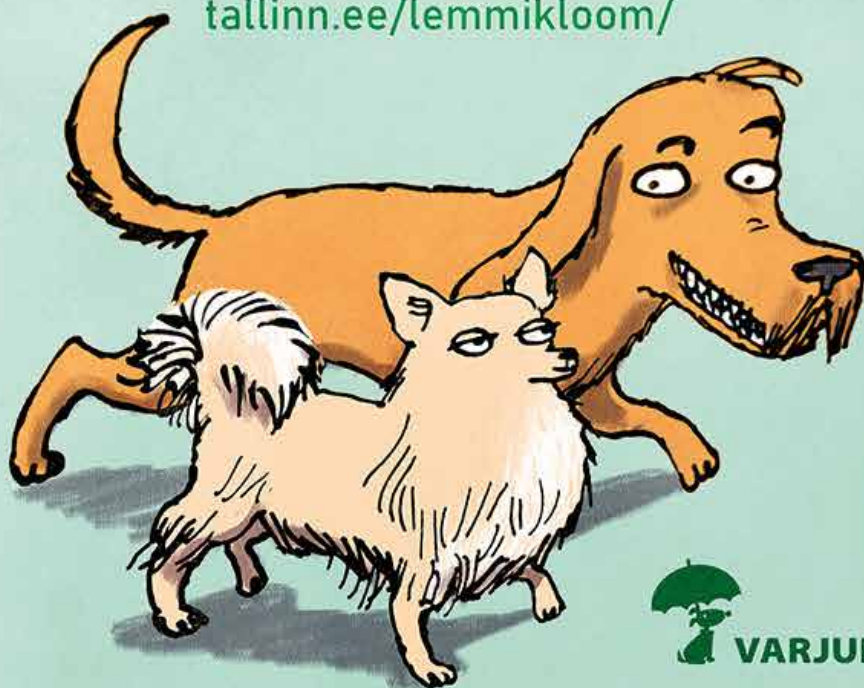

KIIBISTA JA REGISTREERI OMA LEMMIK, ET KÕIK TEED VIKSID IKKA TAGASI KOJU.

TULE KIIBISTA OMA LEMMIK SOODUSHINNAGA!

Vahemikus 2.05-16.06.2018 saab kiibistada ja registreerida oma lemmiku tavapärasest soodsama hinnaga. Protseduuri teostatakse Tallinnas erinevatel üritustel ning loomakliinikutes ja -varjupaikades üle Eesti.

Kiibistamise ja registreerimise kampaanias osalevate kliinikute ja varjupaikade info leiab loomakaitse.ee/kiibi-voi-kaota-2018/ ning Tallinnas toimuvate ürituste kohta saab lugeda tallinn.ee/lemmikloom/

VARJUPAIKADE MTÜ

Tallinn

Mais ja juunis kiibistad soodsamalt!

Mais ja juunis toimub juba traditsiooniks saanud lemmikloomade kiibistamise ja registreerimise kampaania "Kiibi või kaota!", mis paneb loomaomanikele südamele oma lemmikud kiibistada ja registreerida.

Mikrokiip on tänapäeval loomade märgistamiseks kõige odavam ja turvalisem viis, mis aitab hulkuma sattunud looma omanikuga kokku viia. Kiibistamine ja registreerimine ei ole oluline üksnes lemmiku omanikule, vaid ka omavalitsusele ja loomi abistavatele organisatsioonidele. Lisaks suurendab lemmikute kiibistamine ja registreerimine kandmine ka loomaomaniku vastutustunnet.

Eesmärgiga aidata kaasa aktiivsemale lemmikloomade kiibistamisele ja registreerimisele, korraldavad Eesti Loomakaitse Selts, Varjupaikade MTÜ ja Tallinna Keskkonnaamet kampaania, mis kestab kuni 16. juuni 2018. Kampaania vältel saab oma lemmiku tavapärasest soodsama hinnaga kiibistada ja registreerida.

Protseduuri teostatakse erinevatel üritustel Tallinnas ning loomakliinikutes

ja -varjupaikades üle Eesti.

Täpsema ülevaate kiibistamise ja registreerimise kampaanias osalevatelt kliinikutelt ja varjupaikadest leiab aadressil www.loomakaitse.ee/kiibi-voi-kaota-2018 ning Tallinnas toimuvate ürituste kohta saab lugeda aadressilt www.tallinn.ee/lemmikloom/

Kevadkampaania eel viis Eesti Loomakaitse Selts kohalike omavalitsuste seas läbi küsitluse lemmikloomade kohustusliku kiibistamise ja registreerimise teemal.

Küsitluse eesmärk oli selgitada kui paljudes KOV-ides on kiibistamine ja registreerimine nõutud ning kuidas suhtuvad omavalitsused kiibistamise ja registreerimise üle-eestiliselt kohustuslikuks muutmisel. Vastas üle poolte omavalitsustest ja selgus, et enamik neist pooldab koerte ja kasside kiibistamist ja registreerimise kandmist kohustuslikus korras. Positiivne on, et enam kui pooltes omavalitsustes ongi koerte kiibistamine juba kohustuslik. Kahjuks nõuab vaid napp 30% ka kasside kiibistamist.

Varjupaikadesse ja teistesse loomi abistavatesse organisatsioonidesse jõuab igal aastal mitutuhat looma, kes

on koduteelt eksinud või omaniku poolt hüljatud. Suurema osa hüljatud ja eksinud loomadest moodustavad just kassid. Eelmisel aastal jõudis Varjupaikade MTÜ hoole alla 805 koera, 3034 kassi ja 44 pisilooma. Lisaks aitab ELS igal aastal omakorda üle paari tuhande looma.

Kiibistamine ja registreerimine ei aita üksnes eksinud loomi omanikega kokku viia, vaid vähendab ka omavalitsuste kulusid.

Paljud küsitlusele vastanud KOV-id leidsid, et tänu kiibistamisele on hulkuvate loomade olukord paranenud, loomad jõuavad kiiremini koju tagasi ja kulud vähenevad. See, et loom jõuab kiiremini koju tagasi, vähendab ka loomaomaniku kulusid, sest teenuse eest tuleb siis vähem tasuda. Omavalitsustele teeb ennekõike muret ühtse registri puudumine ja omanikud, kes oma loomi ei registreeri. Kuna neil puuduvad vajalikud ressursid ja kohalikud registrid ei lahendaks hulkuvate loomade probleemi, siis nähakse lahendust riiklikult korraldatud registris. Samuti toodi välja, et osale loomaomanikest on kiibistamine kalline protseduur ja seda ei peeta segavereliste või ketikoerte puhul oluliseks.

Kui Panda oleks olnud kiibistatud...

Märtsis sattus Võru loomade varjupaika hell ja südamlük emane koer, kes kahe nädala pärast sai nimeks Steffy (kõrvallehel vasakpoolsel fotol) ning asusime talle Ma armastan aidata annetuskokkonnas sterilisatsiooniks raha koguma.

Suur oli meie üllatus kui kuu aega hiljem tulid varjupaika Steffy pärisomanikud ja selgus, et meie juures on

hoopis nende Panda. Rõõmsad olid nii omanikud, meie kui ka muidugi Panda!

Kui Panda oleks olnud kiibistatud, siis oleks kõigil olnud südamevalu palju-palju vähem.

Kui sinu lemmik on veel kiibistamata, siis nüüd on viimane aeg seda teha!

Annetuskokkonnas Pandale kogutud 165 euro eest saame opereerida kaks isast koera: Lasse ja Šariku.

Kuidas kiibistatud Richard tagasi koju jõudis?

Aprilli keskel sattus Pärnu varjupaika valge kass tühermaa kassikolooniast. Ennää imet, kiibilugejaga üle kassi silitades ilmus tabloole number.

Register llr.ee andis meile loomaomaiku telefoninumbri ja kohe sai ka helistatud. Suur oli inimese üllatus, sest kass oli kadunuks jäänud pool aastat tagasi. Väga rõõmus omanik tuli kohe varjupaika kassikesele järele. Ta

helistas varjupaigast ka oma lapsele, kes ütles, et ta tuleb kohe koolist koju. Soov lemmikut näha oli nii suur. Kassi eksirännakud oli lõppenud. Inimesed oli väga õnnelikud, et nad oma kassi üles leidsid.

Kõik see toimus tänu sellele, et kassile oli paigaldatud mikrokiip ja andmed olid kantud registrisse.

Foto: Colin Brough, Unsplash

Sõbralikud transpordiboksid

Sõpra tuntakse sabast, ütleb varjupaikade vanasõna. Et sõprus oleks kestev ja turvaline, kinkisime veebruaris igale kassi adopteerijale tasuta transpordiboksi.

Turvaliselt jõudsid uude kodusse lausa 87 kassi!

87 kassi said endale SÕPRA TUNTAKSE SABAST kampania käigus uued kodud
lisaks neile said uutesse kodudesse 23 koera ja 2 pisilooma
oma koju tagasi aitasime 10 kassi ja 34 koera

*34 looma ootas seda hetke enam kui 100 päeva, üks Tallinna kassidest ootas lausa 583 päeva!

Üheskoos jõuame

ehk talgupäev
Tallinnas ja Valgas

Seekord toimusid kevadised talgupäevad meie Tallinna ja Valga varjupaikades. Aastaga koguneb nii ühte kui teist, mida ühiselt korrastada ja kus suuremat hulka abikäsi vaja läheb, kirjutab Eve Tobias Tallinnast ja Helle Raja Valgast.

Tallinna varjupaika kogunes talgutele inimesi 50-60 ringis. Varjupaiga juhataja Eve sõnusti said kõik vajalikud tööd tehtud: laod on koristatud, aknad ja uksed pestud, kasside aedikus liiv välja vahetatud, koerte jalutusaedikus liivahunnik laiali veetud, kõnniteed ja koerte puurid puhastatud, muru niidetud ja riisutud. Vajalike tööriistadega varustas tegijaid Eesti keskkonnateenus. Lisaks varjupaiga territooriumi korrastamisele andsid talgulised oma panuse ka ümbruse korrastamisele. Peamiselt Advokaadibüroo Sorainen töötajatest koosnev meeskond käis läbi kogu Pal-

jassaare poolsaare ja korjas sealt prügi kokku. Kõik see sai tehtud ühe päevaga tänu vahvatele talgulistele. Ja muidugi ei saa jätta mainimata seda, et nüüd on Tallinna loomade varjupaikal oma pihlapuu värava juures. Selle eest aitäh IDEA Eesti meeskonnale. Teada asi, et värskes õhus töötamine päeva peale kõhu tühjaks teeb. Talguliste kõhtu aitasid täita Wikmani Lihatööstus, Tere Piim ja Epiim. Tallinna varjupaiga rahvas ütles, et oli üks imevahva päev ja kindlasti soovivad nad seda korrata järgmisel aastal.

Aga kuidas läks Valgas?

Valga talgupäev möödus koos suurõppusega SIIL. Selgus, mis viidi läbi varjupaiga vahetus läheduses. Seega möödusid meie talgud väikse paugutamise ja lahingutehnika möödasõitmisega saatel. Aga ega see meid ei seganud: nägime nii helikopterit, mööduvaid lahingumasinaid ja lehvitavaid laigulises

Fotod: Tallinna loomade varjupaik (vasakul), Pille Sulev

Aitäh, meie suurim sõber!

Pikad paid meie suurtoetajale Purinale!

Aprillikuus saabusid meie kõikidesse varjupaikadesse kassi- ja koeratoidud ning maitsvad närimismaiused.

Kas teadsid, et kui sul on eluaastaid rohkem kui 60 ja soovid endale võtta varjupaigast seltsiliseks täiskasvanud looma, kingib Purina teile 3 kuu toiduvaru ja loovutustasu on madalam?

Vaata lähemalt Uute sõprade programmi kohta siit: www.varjupaik.ee/paku-kodu/programm-ued-sobrad

Purina toetab meie varjupaikade loomi juba 8 aastat.

Siin fotokollaažil on näha kõik need suured toiduhunnikud, mis Purina meile annetanud on.

vormis mehi. Koortega jalutamine jäi küll teiseks korraks. Talgute raames plaanisime Valga loomade varjupaiga territooriumi ja selle ümber asuva vana mõisapargi heakorrustustööd ja põhitähelepanu all olid seekord loomade aedikud. Varjupaigas on hetkel rekordarv koeri ja kõik aedikud on kasutusel. Tuli ainult lahendada väike logistikaülesanne koerte ümberpaigutuses. Koerte kuutidesse sai uus põhk veetud ja aedikud tasandatud kruusaga. Suurpuhastus tehti kasside väliaedikutes ja kassitubades. Varjupaiga ümbruse teeääred said ka prügivabaks. Jaksu jätkus veel lilled istutamiseks ja loomulikult said oma paid ja tähelepanu varjupaiga loomad. Tore päev oli. Kokku osales 17 talgulist. Päeva lõpetas talgusupp, mille keetis Gaida Helandi ja talgukook.

Suur-suur aitäh kõigile teile, kes te leidsite aega ja tahtmist tulla appi varjupaikades toimunud talgupäevale!

“Käpad töö!” kogub populaarsust

Purina Eesti programm „Käpad töö!” toetab lemmikloomade kaasa võtmist kontorisse ja teistesse sobivatesse töökohtadesse.

„Käpad töö!” on viimastel aastatel hakanud populaarsust koguma, kuna lemmikloomade kaasa võtmine on täna menukas tegevus, mida ka töökaaslased enamasti ootavad.

Purina alustas „Käpad töö!” lugude avaldamist 2014. aastal ning viimase nelja aastaga on „Käpad töö!” program-

mist läbi käinud suur hulk imetoreid neljajalgseid lemmikuid.

Purina kutsub üles kõiki inimesi, kes oma lemmikloomi tööle kaasa võtavad, endast märku andma.

Lisaks julgustame neid, kes lemmikut tööle ei võta, seda siiski kaaluma, kuna sellest võidavad lõpuks kõik - sina ise, su lemmik ja tänulikud töökaaslased.

Anna oma lemmikust teada Purina Eesti Facebooki lehel www.facebook.com/PurinaEesti.

Mula – staariks sündinud

Mula on griffooni tõugu koer, kes juba päris pisikesest peale oma perenaise produtsent Gitaga Tallinnas Uncut studios tööle käib.

Mula ei ole lihtsalt armas ja nunnu koer, ta on tõesti nagu staar. „Mul on juba tekkimas seeria piltidest, kuidas Mula töökaaslaste süles istub, koosolekutel kaasa noogutab ja kohvipauside ajal maiustusi norib. Võttepäevadest ei tasu rääkida. Ta on väga osav ene-

se kaamera ette sättija ja käitub nagu Hollywoodi staar. Püsib paigal ja nina püsti.

Tööpäeva alguses näevad tervitused välja umbes nii: „Oiiii! Tsau, Mula, sa oled nii nunnu ja armas! Tule siia, ma kallistan sind!”, ja siis lõpuks: „Hei, Gita!” on Gita aus. „Siit väike vihje neile, kes kogu tähelepanu endale ei soovi - võtke omale koer!” naerab Gita.

„Käpad töö!” teisi põnevaid lugusid loe lehelt www.lemmikloom.delfi.ee/meelelahutus/kapadtool

Virsik tegi meestel suu lahti

Selectis on päris pikk kassitraditsioon. Virsik on juba neljas kass, kes seal tööle käib. „Meil võiks olla sisekorraeskirjas sätestatud, et vähemalt üks kass peab kontorisse olema,” naerab Virsiku perenaine Leena Teder, kes töötab Selectis logistikuna.

Üks eriline lugu juhtus Virsikul kulleriga, kellele üldse ei meeldinud inimestega suhelda. Ta ei teretanud. Ta ei vandanud inimestele otsa. Mühatas midagi ja kadus.

„Aga pärast seda, kui ta Virsikut nägi, toimus täielik muutus. Alati küsib, kas kass on tööle või kus kass on. Suhtleb rohkem ja teinekord isegi naeratab,” jutustab perenaine rõõmsalt ja lisab, et Virsik laseb end hea meelega paitada ega jookse kellegi eest ära.

UUS
PAKEND

 PURINA®
GOURMETTM
— ★ ★ ★ —

Perle

*T*ÕELINE PÄRL KASSITOITUDE SEAS

 PURINA®

Your Pet, Our Passion.®

Foto: Jennifer Regnier, Unsplash

Selle küsimuse vastus on keerulisem ja segasem, kui ilmselt keskmine loomaomanik tunnistada tahab või seni populaarteaduslike artiklite pealkirjadest lugenud on, tunnistab psühholoog, treener ja taskuringhäälingu "Mõtteaaine" saatejuht Jorgen Matsi.

Ka mina ise olin enne sügavamalt uurimist arvamisel, et "No küllap ikka lemmikloomad on meie kehalisele ja vaimsele tervisele kasulikud!". Suur oli mu üllatus, kui sain teada, et see pole tegelikult üldsegi nii kindel.

Kodustatud loomad on inimesele lähedasteks kaastasteks olnud aastatuhandeid, koerad võibolla isegi kümneid tuhandeid aastaid. Olgugi, et loomade kodustamisel on ilmselt alati olnud eelkõige mingi otsene praktiline põhjus, siis arvatakse, et ka niiöelda lemmikloomade funktsiooni on koduloomad täitnud algusest peale. See tähendab, et koduloomad on alati olnud ka seltsilisteks ja pakkunud lihtsalt oma läheduse ja olemisega positiivseid emotsioone. Siiski, kunagi ei ole need koduloomad, kelle ainus tõeline funktsioon on olla lemmikloomaks, olnud kunagi varem nii levinud ja populaarsed.

Sellega seoses võib tekkida küsimusi, et mida tegelikult lemmikloomad meie jaoks tänapäeval teevad, mis rolli täidavad? On see lihtsalt kultuuriline harjumus? Võimalus olla loodusega kontaktis isegi elades oma korrastatud inimkeskkondades? On see loomulik? On see jätkuvalt meie jaoks kasulik ja tervislik?

Ilmselt ka enamik lugejatest tahaks ilmselt vastata sellele küsimusele "Jah!". Nii mõnedki on lugenud artikleid pealkirjadega "Kümme põhjust,

Kas lemmikloom on tervislik?

miks lemmikloom on su tervisele hea” või “Koerad aitavad ärevusega toime tulla”. Siinkohal aga peab natuke hoo- gu maha pidurdama ning nentima, et ilmselt ei oleks mõistlik näiteks Hai- gekassa poolt peredesse kasse ja koeri suunama hakata.

Miks siis mitte? Ni- melt ei ole lemmi- koomapidamine nii lihtne uurimistee- ma, kui võiks tun- duda. Neid uurin- guid, mis näitavad, et lemmikloomapi- dajad on tervemad

kehaliselt, näiteks koerapidajatel on vähem südameveresoonekonna prob- leeme ju on! Samuti kinnitavad uurin- gud, et lemmikloomadesse kiindutakse emotsionaalselt, tihti hinnatakse neid enda lähedases pereringis olevateks pereliikmeteks.

Milles siis on probleem?

Peamine segadus tuleb sellest, et ühiskonnaga niivõrd läbi põimunud uu- rimistee ma nagu lemmiklooma pidami- ne on väga raskesti uuritav selliselt, et vastust ei mõjutaks lisaks lemmikloo- mapidamisele müriaad muid tegureid. Paljud avaldatud uuringud ei võta seda piisavalt arvesse. Suuremad ja põhja- likumad uuringud viitavad hoopis sel- lele, et lemmikloomaomanikud võivad olla lemmiklooma mitte pidavatest ini- mestest küll erinevad, ent nende tea- tud juhtudel parem tervis või suurem õnnelikkus keskmis- telt tuleb muudest teguritest nagu näi- teks kõrgem kesk- mine sissetulek või üldisemalt aktiiv- sem loomus.

Lumepall läheb veerema

Teiseks suureks probleemiks on juba teadusajakirjadest algav ja huvi- pakkuvate tulemuste eelistamine. See tähendab, et juba esmatasandil saavad tõenäoliselt avaldatud artiklid, mis näitavad huvitavaid ja positiivsed seo- seid lemmikloomade mõjust tervisele.

Uuringud kinnitavad, et lemmikloomadesse kiindutakse emotsionaalselt.

Kui usud, et looma võttes teed head iseendale, loomale ja maailmale, siis see ongi õige tegu!

Seevastu need uuringud, kus seoseid ei leita, jäävad tõenäolisemalt avaldama- ta. Sealt läheb veerema lumepall, mil- le lõpptulemuseks ongi “tore” huigatus klikimeedias, kus lõpuks väidetakse lemmiklooma olevat universaalseks la- henduseks mingile

probleemile. See väide on küll vale, aga lemmiklooma- omanikel on seda lugedes hea meel ning loomulikult nad ka jagavad sel- liseid lugusid sot- siaalmeedias edasi.

Inimmõistusele on omane otsida kinni- tust iseenda õigele ja kasulikule käitu- misele ning see on seda tugevam, mida rohkem on sellesse hoiakusse (ja sel- lest tulenevatesse käitumistesse) aega ja energiat investeeritud.

Loomaga üles kasvamine loob kind- lasti positiivsemad hoiakud lemmik- loomadesse üldiselt, aga ka tegelikult savijalgadel seisva usu objektiivsema- test positiivsest kasudest kehalisele ja vaimsele tervisele. Sellest võib julgelt lahti lasta! Lemmiklooma pidada ta- subki looma enese pärast, selle usal- dussuhte pärast, mille loomaga ehitad, ilma täiendavate õigustusteta. Mõne- võrra lihtsam on uurida erinevate te- raapiate mõju, kus on kaasatud loom. Saab moodustada grupe abivajaja- test, kes saavad teraapiat ja võrrelda nendega, kes on veel ootejärjekorras ja kasutada ka muid uuringuplaane. Tu- lemused selles val- las näivad esmapil- gul lootustandvad - teraapialoomade kaasamine omab väikest kuni mõõdu- kat positiivset efek- ti väga mitmete vaimse tervise vald- konda langevate

probleemide puhul. Sellegipoolest on avaldatud tulemused samuti tugevalt kompromiteeritud tänu kehvade uurin- guplaanide ja “positiivsete tulemuste eelistamise” fenomeni tõttu. Sellele lisandub tihti võrdlusgrupi puudumine, uuritavate ebapiisav arv, teraapia ning

täpse terapeudi ning looma rolli puu- dulik kirjeldamine jne.

Vastukäivad teadustulemused

Teadustulemused lemmikloomade tervisekasude olemasolu kohta on vas- tukäivad. Seega ei tasu kindlasti usku- da ühtki pealkirja, mis kindlalt väidab, et loom on mingi probleemi “ravim”. See muudaks lemmiklooma vahendiks ning lemmiklooma pidamise justkui teh-inguks. See aga on vale alus lähedase- le suhtele, mis tegelikult lemmiklooma ja tema pidajate vahel tekib. Küsimus, kas pidada lemmikut või mitte taandub hoopis sellele, kas inimene ise arvab ja usub, et ta tahaks enda ellu lemmik- looma või mitte ning kas ta arvab ja usub, et “on lemmikloomainimene”. Kas ta saab sellega kaasnevate välja- kutsete ja kohustustega adekvaatselt hakkama?

Kui vastata nendele küsimustele enda vastu ausalt ning järgneb otsus mitte looma võtta, on oluline teada, et tõenäoliselt ei jääda ilma mingist ainulaadsest objektiivsest kasust. Posi- tiivsete vastuste puhul aga saab tõesti loota, et inimene ja loom saavad üks- teise kooselu nautida lihtsalt puhtast seltsilisteks olemise rõõmust. Kui usud, et looma võttes teed head iseendale, loomale ja maailmale, siis see ongi õige tegu!

Foto: Silver Gutmann

Psühholoog, treener ja taskuringhäälingu “Mõteteine” saatejuht Jorgen Matsi

Hüpkoeer Simona

Varjupaigast võetud koera Simona ja nüüdseks ka teise varjupaigakoera Kulla omanik Aavo Kubja räägib oma kogemustest hüpokoera väljaõpetamisel. Aavo põeb 1. tüüpi diabeeti ning hüpokoer on talle oluliselt vajalik abimees.

Meie kohtumine leiab aset lõunatunnil rahvarohkes Aleksandri pubis, mis on tuntud kui loomasõbralik toitlustuskoht.

Kes on hüpokoer ja mida ta teeb?

Hüpokoer on välja õpetatud hindama oma peremehe veresuhkru taset lõhna järgi ning talle märku andma, kui tekib hüpo- või hüperglükeemia. Koer oskab tuua vajaliku toidu või joogi veresuhkru tõstmiseks või alarmeerida kaasinimesi peremehel tekkinud elule ja tervisele ohtlikust olukorrast.

Miks sa alustasid varjupaigast?

Esimest korda varjupaika minnes polnud mul kindlat plaani. Olin tervise tõttu mõelnud koera võtmisele, sest koer suudab suurepäraselt inimese elustiili muuta ning koos inimesega viimase tervise heaks töötada. Tundsin, et soovin kedagi, kelle heaolu sõltub minust, kellega koos liikuda ja trenni teha. Uskusin ja teadsin, et koer aitab rutiini meeldivaks muuta.

Loomulikult mõtlesin kohe hüpokoerast, kuid see polnud esmane eesmärk. Tol hetkel polnud Eestis võimalust hüpokoera koolitada, oli küll huvilisi ja prooviti leida võimalust, kuid ei midagi konkreetset.

Miks just Simona ja mitte mõni rahulikum ja «lihtsam» koer?

Kõige olulisem minu jaoks oli see, et Simona oli vaimselt terve koer. Ta ei kartnud jalutuskäikudel, ei reageerinud üle. Tundus, et ta on linnakõlbulik koer, kellega on võimalus igale poole minna. Koera kõrge energiatase oli minu jaoks boonuseks, soovisin ju liikuda. Loomulikult püüdis Simona piire kombata, see on normaalne. Suhe, kus piire ei kombata, ei ole tõeline!

Kuidas teie koostöö Simonaga algas?

Eialgu, tegelikult küll üsna kohe, läksime Simonaga agility trenni. Vastupidiselt laialt levinud arvamusele ei ole agility näol tegemist pelgalt spordiga, vaid pigem koera ja omaniku koostööga. Mulle sobis ka see, et trennis käimine on mitmepoolne kokkulepe, omanette tegutsedes leiab alati põhjuse, et mitte välja minna. Agility treeningutel on ärevuse allasaamine tihti keerukam, kui selle ülespumpamine, seega õppisin koera ärevustaset järgima ja seda kiiresti üles ja alla saama. See omadus on treenitav eeldusel, et lood koera jaoks õpikeskkonna. Igasugused probleemid algavad sellest, kui sa ei pööra loomale piisavalt tähelepanu.

Missugused on eeldused, et koerast saaks hüpokoer?

Hüpokoera eelduseks on normaalne koon ja loomale omane lõhnatundlikkus - mitte midagi ebaharilikku. Teine osa sõltub juba inimesest, see on omaniku suhe koeraga. Tavaliselt õpetatakse hüpokoeraks retriiverid, kellega on üsna lihtne hakka-ma saada. Mina eelistasin isepäist koera, kelle õpetamine on kordades raskem kui tulemus parem. Miks? Tervise tõttu ebaadekvaates olekus omanik kipub kriitilisel hetkel koera märguandeid ignoreerima või looma hoopis ära saatma. Kuulekas ja treenitud koer täidab korraldust, isepäine aga ei lase ennast ära saata ning ei jäta omanikku rahule enne, kui too on reageerinud.

Räägi pisut lähemalt õpetamisprotsessist!

Asi algas sellega, et koolitajad käisid ennast Soomes koolitamas, et siis siin tarkusi jagada. Esimesed koolitused olid kahepäevased, sellele järgnes veel rida koolitusi, kodutööd, tegevuse filmimine ja palju muud. Alustajaid oli kümme, aasta pärast oli meid jäänud neli, mina ja Simona sealhulgas. Koo-

litus lõppes eksamiga, järgnes pooleaastane jälgimisperiood, ning alles siis akrediteering.

Lemmikloom, nii koer kui kass, püüab omanikku alati aidata, ka Simona päästis mu elu enne, kui üldse õpetust oli saanud. Olin Simonaga kodus, magasin päevaund. Ühel hetkel tuli koer tähelepanu nõudma, intensiivselt ja hoopis teisiti, kui tavaliselt. Väsinuna üritasin teda eemale peletada. Kui lõpuks end istukile ajasin, kadus pilt eest. Veresuhkrut kontrollides selgus, et see oli alla 2, mis on kriitiline seisund. Kui Simona poleks mind üles ajanud, oleksin võinud koomasse langeda ning praeguseks oleksin heal juhul «juurvili». Olen lugenud teistest sarnastest kogemustest, ja usun, et kui sul on loomaga hea side, üritab ta sind aidata. Koolituse eesmärk on aidata enne, kui asi ohtlikuks läheb. Koera jaoks tähendab õppimine sisuliselt mängu. Seda vahvam on tema elu ja seda parem sinu ja tema koostöö.

Kuidas sa kaitse oma koera haistmismeelt?

Ma ei tee midagi selleks, et tema haistmismeelt rikkuda - ei kasuta lendlevaid ning tugevalõhnalisi kemikaale. Koera haistmismeel on siiski hoopis teistsugune kui inimese oma, koer saab oma esmase informatsiooni läbi nina. Kui võrrelda inimesega, siis on see sarnane pildiga, mida inimene ruumi astudes näeb - inimene haarab pilguga detaile, on neid, mis esile tungivad, on tahaplaanile jäävaid. Aga ta näeb kõike. Niisamuti tunneb koer kõiki lõhnu, üks ei sega teist.

Oled Sa oma koera kindlustanud?

Ma ei ole Simonat kindlustanud, ükski kindlustus ei too mulle teda tagasi. Pigem püüan ise tagada talle võimalikult kvaliteetse elu, käin temaga sageli tervisekontrollis. Hästi oluline on see, et ma ei taha teda üle treenida, sellega võtaksin ära tema isepäisuse. Koer on isiksus, ma ei vaja tuimalt kuuletuvaid loomi, vaid sõpru. ►►

Kõige olulisem minu jaoks oli see, et Simona on vaimselt terve koer.

Kuidas koeravõtmine on Sinu sotsiaalset suhtlust muutnud?

Koer toob sõpru juurde. Eriti kui kohtud teise koeraomanikuga, on alati põhjus ligi astuda. Uusi suhteid on lihtsam luua, kui sul on millest rääkida. Selles suhtes on koer hea abiline. On huvilisi, kes tahavad rääkida ja teada just hüpokoerast. Mul oleks hea meel, kui keegi minu eeskujust innustust saab.

Kuidas tuli mõte võtta lisaks teine koer?

Olen oma esimeselt koeralt nii palju saanud! Siiski on minuga koos liikumine koerale stressitekitav- näiteks ka siin pubis olla ei ole tema jaoks kõige toredam. Ma ei tahaks koera läbi põletada, seega on kaks koera parem kui üksmõnikord käib minuga kaasas Simona, teinekord jälle Kulla. Kulla ei ole veel väljaõpetatud hüpokoer aga töö sellega käib. Olen reisinud ka üksinda, alati ei saa koera kaasa võtta. Koeral peab samuti midagi sõidust saada olema, teda lihtsalt egoistlikult kaasa võtta pole õige.

Kunagi plaanin võtta ka ühe tõukoera, aga temagi saab olema töökoer: lambakarjataja. Üldse oleks ilus, kui iga inimene, kellel on kodus tõukoer, pakuks võimaluse ka ühele krantsile varjupaigast. Olen seda meelt, et meie

loomapidamiskultuur paraneb iga aastaga ja parim, mida mina teha saan, on tuua head eeskjuju.

Kas pole veidi vastuoluline, et tänapäeval, kus on ülitäpsed mõõdikud, on siiski koer parim oma veresuhkru kontrollimiseks?

Me elamegi veidral ajal, kus me ei saa täpselt aru kes me oleme ja mida vajame. Tehnoloogia võib kõik ära teha, aga siis pole vaja ka inimest. Tehnika ei asenda sotsiaalseid sidemeid. Me vajame üksteist ja loodust enda ümber, probleemid tekivad siis, kui me selle tarkuse unustame.

Ja näiteks külma ilmaga ei pruugi glükomeeter õues töötada, koer töötab. Ka teisest maja otsast hüpoglükemiat ära tunda pole probleem.

Kuidas Sinu elu on muutunud peale koerte tulekut?

Enne Simonat kartsin paaniliselt madalat veresuhkru näitu. Ma ei julgenud sellel lasta langeda isegi arstide poolt normaalseks peetava ühikuni. Seoses Simona tulekuga on minus tekkinud rahu. Kui olen kodukeskkonnas ja koertega koos, julgen

päris madalale lasta. Hirm on kadunud. Ma tean, et vajalikul hetkel Simona tuleb. Meil on omavahel kokku lepitud märguande juhiks, kui olukord on hull.

Siiski kontrollin alati peale koera märguannet veresuhkru näidu üle. Koer saab ju märkamise eest kiita ja kiituse eest oleme, teadagi, kõik valmis trikke tegema.

Meie omavahelises suhtluses kõige kriitilisem käsklus on «Too!» See tähendab, et Simona toob otsekohe pambu, millesse on pakitud šokolaad ja glükomeeter. See on käsklus, millele ta reageerib kohe ja mida ei pea kordama.

Hüpokoera koolitamine on elukeskset protsess. Kui veresuhkur on normis ja trenni pole teinud, võib koer hakata pisut hiljem avastama. Koerale tuleb pidevalt meelde tuletada lõhna, mida ta peab markeerima.

Kullat võin lugeda nii enda kui teiste koerte personaaltreeneriks kes neid liikuma ajab, samuti on tema teene see, et iga kord peale sööki laua koristan ja asju ripakile ei jäta.

Olen õppinud ka seda, et muutusi ei peaks pelgama, elu olulised asjad peituvadki väikestes detailides.

Mis on diabeet?

Suhkruhaigus ehk diabeet on krooniline haigus, mida tuleb raviga kogu elu. Maailmas on üle 100 miljoni ja Euroopas üle 30 miljoni diabeetiku. Eestis põeb diabeeti üle 22 000 inimese.

Suhkruhaiguse tunnusteks on janu, sage urineerimine, kehakaalu langus ja väsimus. Varjatud või kergete vormide

korral võivad haiguse tunnused puududa, kuid haigus on olemas ja vajab ravi.

Esimest tüüpi ehk insuliinsõltuv suhkruhaigus tekib reeglina lastel või noorematel inimestel. Nende inimeste kõhunääre on kahjustatud ega erita enam insuliini.

Teist tüüpi ehk insuliinsõltumatu diabeet on põhiliselt vanemaealiste

tüsedate haigus. Nende organism eritab insuliini, kuid selle toime on häiritud liigse kehakaalu tõttu. Toiduvalik, kehakaalu vähendamine ja tabletravi võimaldavad hoida veresuhkrut õigel tasemel, kuid vahel peavad nad kasutama ka insuliini.

Vaata lisaks: www.diabetes.ee

Urr & Nurr

Lemmikloomapood

www.urrnurr.ee

Vahvaid tooteid oma lemmikule leiad
Urr & Nurr Lemmikloomapoes

Varjupaikade MTÜ aastal 2017

Eelmisel aastal meie varjupaikades viibinud loomadest **59%-le** leidsime uue kodu või aitasime nad tagasi oma koju.

Seda on 2% võrra rohkem kui aasta varem ja 25% võrra rohkem kui 2011. aastal.

Igal aastal leiame kodu tuhandetele loomadele, koolitame nii kahe- kui neljajalgseid ning oleme lepingupartneriks paljudele kohalikele omavalitsustele.

VARJUPAIKADE MTÜ

Kokku viibis 2017. aastal varjupaikades **4 376 looma**, neist 3 453 kassi, 869 koera ja 54 pisilooma. Aasta lõpus ootas kojuminekut veel **688 looma**, neist 618 kassi, 66 koera ja 4 pisilooma.

Lisaks koertele-kassidele majutasime 16 rottit, 10 küülikut, 6 merisiga, 4 deegit, 4 papagoiid, 2 tuhkkrut, 1 tuvi ja 1 tšintšilja.

Varjupaikadesse jõudis **3 883 looma**, neist **3 034 kassi**, **805 koera** ja **44 pisilooma**

+12%▲
võrreldes 2016. aastaga

3 034 kassi

805 koera

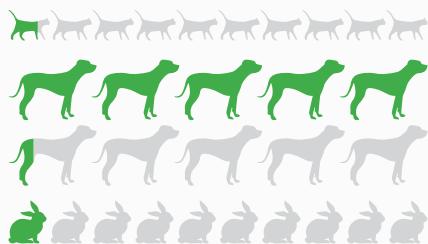

44 pisilooma

17%

ehk **643 looma** jõudis meie abiga tagasi oma koju

+1% võrreldes 2016. aastaga ▲

7%
kassidest
210 kassi

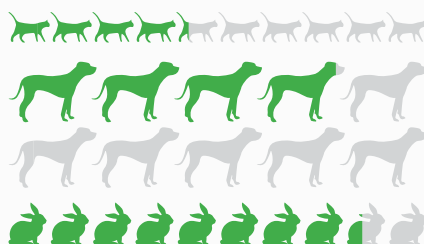
53%
koertest
428 koera

10% pisi-
loomadest
5 pisilooma

42%

ehk **1 566 looma** leidis meie abiga uue kodu

+1% võrreldes 2016. aastaga ▲

43%
kassidest
1 208 kassi

39%
koertest
316 koera

84% pisi-
loomadest
42 pisilooma

132 221

päeva veetsid uude kodusse läinud loomad meie varjupaikades kokku

103 400

kilomeetrit sõitsime väljakutsetega tegelemiseks kokku

30 300

telefonikõnet võtsime vastu oma varjupaikades aasta jooksul kokku

4 000

väljakutsetega tegelesime aasta jooksul

Parem karta kui kahetseda

ehk koerte suvised ohud

Suvel liigume rohkem ringi ja ka pere lemmikud on meiega rohkem kaasas. Meie võimuses on tagada nende ohutus, kirjutavad veterinaar Aivi Org ja koeratreener Anneli Matsi.

Kui võtad koera kaasas, siis kontrolli alati, et kaasas oleks vesi ja joogikauss koera jaoks ning igaks juhuks ka suur käterätik. Usinamad panevad kokku koera esmaabipakikese. Iial ei tea, milal võib vaja minna. Ringi liikudes jälgi oma koera ja tema toimetusi. Ohtude puhul on üks kuldreegel - võimaliku ohu teadvustamine ja ennetamine ehk siis parem karta kui kahetseda!

Putukad

Säased, kirbud, puugid võivad olla suvel tõeliseks nuhtluseks. Kindlasti põhjustavad nad loomadel ebamugavustunnet. Kirbud levitavad siseparasitide mune. Kirbuhammustusest võib

alguse saada ebameeldiv nahapõletik - hot spot. Puugid levitavad borrelioosi, millesse ka koerad võivad haigestuda. Pidevad sääse- ja puugihammustused võivad soodustada aneemia teket. Lisaks võivad kirbud, puugid levida koeralt inimesele.

Soovitus: tee oma lemmikule välisparasitide tõrjet üks kord kuus või vali intervall vastavalt valitud vahendile. Välisparasitide hooaeg algab juba varakevadel ja kestab seni kuni saabub tõsine talvekülm. Kortermajades elavad lemmikud on ohustatud aastaringselt, sest üldtrepikojad, kus parasiidid võivad pesitseda, on soojad. Välisparasitide tõrjeks on olemas erinevad lahendused. Nõu saad küsida veterinaarkliinikust.

Kärntõbi

Et rebasest on saanud juba ka linna-loom, siis see ebameeldiv nakkuslik nahahaigus võib ohustada kõiki koeri, kes liiguvad värskes õhus. Rohkem on ohustatud metsaaladel liikuvad koerad, kuid

väljatatud ei ole see ka linnas. Koer, kes on nakatunud parasiitidega, hakkab ennast pidevalt mõnest kehapiirkonnast nakitsema ja kratsima. Nakatunud loom vajab ravi.

Soovitus: tee ennetavat tõrjet. Jälgi oma looma, kui märkad pidevat kratsimist, pöördu veterinaari poole. Veterinaarkliinikutes on olemas nii ennetavad kui ka ravipreparaadid.

Rästiku hammustus, mesilase või vapsiku nõelamine

Kui koer saab salvata-nõelata jalgadesse või kehasse, siis erilist ohtu ei ole. See oleneb ka looma suurusest, mida väiksem on koer, seda suuremad on riskid. Oht on suur, kui hammustus või nõelamine juhtub pea, kaela piirkonnas või satub suhu, sest siis võib tekkida hingamisteede turse ja koera ähvardab lämbumine.

Soovitus: looma tuleb jälgida - kui tekib apaatia, süljevool, hingeldus, kõhulahtisus, siis pöörduda koheselt veterinaari poole. ►►

Kui tegu peapiirkonna juhtumiga, siis minna kiiresti veterinaari juurde, vahepeal oleks hea proovida hingamisteed lahti hoida. Võimalik on ennast ennetavalt varustada hormoontabletiga, kuid seda saab ainult oma veterinaari käest.

Hot spot

Nahapõletik võib tekkida putuka-hammustuse, kriimustuse tagajärjel või ka siis, kui karv on soojal ajal märjaks jäänud, näiteks peale ujumist või vee-kausis lobistamist. Hot spot tekib rohkem pikakarvalistel koertel, lisaks rottweileritel ja bullmastifitel. Kui põletik on tekkinud, siis koduste vahenditega sellest jagu ei saa.

Soovitus: hot spoti teket saab vältida, kui peale märjaks saamist koer kuivatada. Parim on muidugi kasutada fööni, kuid abiks on ka suure käterätikuga kuivatamine, et karv tuulduks. Välisparasiitide vastu teha regulaarset tõrjet. Kui hot spot on tekkinud, siis kindlasti pöörduda veterinaari poole.

Ülekuumenemine, vedelikupuudus

Tundemärgid: rahunus, värin, nõrkus, tasakaaluhäired, oksendamine, kõhulahtisus, limaskestad muutuvad erkroosaks, keel muutub pirnikujuks, kehatemperatuur tõuseb, tekib hingamisraskus. Kõik see võib viia südamepuudulikkuseni, mille tagajärjel koer sureb.

Soovitus: ära jäta koera päikese kätte või autosse. Auto temperatuur tõuseb kiiresti isegi siis, kui auto on pargitud vilusse ja aknad veidi lahti jäetud, ikkagi õhk autos ei liigu. Koer peab saama varjuda jahedasse ja tal peab kogu aeg olema saadaval värske joo-givesi. Ka jalutuskäikudele tuleb kaasa võtta vesi ja aeg-ajalt seda koerale pakkuda ning ilmtingimata tuleb koera joota jalutuskäigu lõpus.

Kui märkad ülalootletud tunnuseid, siis tuleb koer toimetada varju, teha märjaks käpad, kõhualune, reite siseküljed ja peapealne. Tuleb teha jalgadele massaaži ja koer kiiresti veterinaari juurde toimetada.

Sinivetikad

Kuum suvi paneb veekogudes vohama sinivetikad. Tegü võib olla sinivetikatega, kui: vesi on värvunud kollakas-roheliseks tänu silmaga nähtavatele "helvestele"; vesi ja kaldaäär on kaetud tiheda rohelise massiga; värviandja

on nii väikeste mõõtmatega, et ei püsi näiteks vette pistetud oksal; veel on kopituse lõhn. Sinivetikatega kokkupuude või sellise vee joomine on koerale väga ohtlik ja võib lõppeda koera hukkumisega. Mürgistuse saamiseks piisab karva lakkumisest peale sinivetikaid sisaldavas vees ujumist. Mürgistuse tunnused on apaatus, süljevool, oksendamine, kõhulahtisus.

Soovitus: ennetavalt jälgi infot, mida antakse veekogude seisundi kohta. Kui kuskile on tekkinud sinivetikad, siis sellest antakse teada ja neid kohti saab vältida. Kui ikkagi on kahtlus, et koer puutus sinivetikatega kokku või jõi saastunud vett, siis kui võimalik, loputada puhta veega koera suu ja karvastik ning kiiremas korras toimetada koer veterinaari juurde.

Kuum asfalt

Kui päike kütab asfaldi kuumaks, siis koera jaoks on tänaval liikumine ebameeldiv. Asfaldiaurud on mürgised ja koera nina on madalal nende aurude sees. Kuumus võib liiga teha käpapidanditele.

Soovitus: vältida pikemaajalist linna-tänavatel jalutamist. Kui vaja, siis katsuda liikuda selliselt, et koer saaks liikuda tee ääres mururibal. Võib kasutada padjandeid kaitsvat kápavaha, kuid ka see kaitseb ainult lühiajaliselt. Jalutamiseks on parem valida pargid või sõita linnast välja.

Ohtlikud jäätmed

Inimestest jääb maha prügi, mis võib koera ohustada: klaasikillud, plastikutükid, roiskunud või hallitanud toit vms. Autodest võib tilkuda õli ja tosooli. Eriti ohtlik on tosool, mis on magus ja ahvatleb koera seda lakkuma. Teine selline on poest ostetud tapeediliim. Need ained põhjustavad neerupuudulikkust, mille ta-

gajärjel koer sureb.

Soovitus: kui liigid õues, hoia oma lemmiku tegemistel silm peal. Ära lase tal suhu ahmata või lakkuda tundmatut. Ole tähelepanelik ka siis, kui kodus remonti teed. Ka kodune prügikast tasuks selliselt ära panna, et koer sinna ligi ei pääseks.

Grillipeod

Inimestele mõeldud toit on tugevalt maitsestatud ja ei sobi koertele söömiseks ning isegi mitte väikseks maiustamiseks. Mõeldes, et pakud koerale midagi erilist, võid tegelikult esile kutsuda tõsise terviserikke. Hea, kui asi piirdub kõhulahtisusega. Hullem on see kui teravad, lenduvad maitseained tekitavad koera soolestikus bakteri ülevohamise ja kuni 24 h jooksul loom hukkub. Samuti ei sobi koerale keedetud, grillitud lihast ülejäänud kondid. Kondimass põhjustab soolte ummistust. Linnukondid annavad purunemisel teravaid kilde, mis põhjustavad soolerebenen-deid ja tekitavad meeletut valu.

Soovitus: ka suvel sööb koer oma tavalist toitu. Kui teile tulevad külalised, kes ei suuda vastu panna kiusatusele koerale midagi maiuseks anda, siis asetage lauale kauss spetsiaalselt koerale mõeldud maiustega ja paluge külalistel ainult sellest kausist lemmikule meelega jagada.

Lõpetuseks: Nautigem suve koos lemmikutega, pakkugem neile täisväär-tuslikku elu ja hoidkem neid!

Foto: Mona Eendra, Unsplash

“Kõtt, kiisu!”

ehk kuidas kaitsta
iluaeda vabakäigu-
kasside eest?

Siiani leidub linnades palju inimesi, kes oma kassid iseseisvalt jalutama lubavad. Jättes praegu kõrvale kurva statistika püütud lindude ja auto alla jäänud kasside osas, räägime täna sellest, mida need lemmikud võõras aias korraldada võivad.

Varjupaigad saavad tihti väljakutseid eramajadesse, kus palutakse oma aiast naabri kass varjupaika toimetada, kuna too märgistab, kaevab üles taimi ning reostab väljaheidetega. Varjupaik ei ole kättemaksukontor, et naabritevahelisi probleeme lahendada, alati on parem rääkida otse kassi omanikuga. Kui läbi-rääkimised tulemusi ei anna, on aga mõned lihtsad nipid, kuidas me saame oma hooldatud aiast ebasoovitavad külalised eemal hoida kas high-tech lahendustega või talupojatarkust kasutades.

Üks populaarsemaid on CatStop, ultraheliseade, mille inimkõrvale kuulmatu hääl kasse peletab. Ühest seadmest piisab, et oma uksealune puhaskaitse hoida ning vältida kokkupõrkeid toa- ja õuekasside vahel. Siiski oleks terve aia kaitsmiseks vaja paigaldada mitu seadet erinevatesse asukohtadesse. Kuna ultrahelil töötavaid tõrjeseadmeid on palju erinevaid, tasuks alati lugeda kasutajate hinnangut antud seadmele. CatStopi saad endale soetada näiteks Amazonist.

Väga hea tulemuse annab liikumisanuriga kastmissüsteem, mis käivitub liikuva objekti lähenemisel ning uskuge, mitte ükski kass ei tolereeri sellist solvavat vihmalangust ja sinu taimed tänavad sind!

Üks võimalus on oma aeda külvata/istutada taimi, mis oma lõhnaga kassidele ebameeldivad on. Meil laialtlevinud liikidest on sellisteks näiteks rosmariin, aga ka koera-ilunõges (*Plectranthus caninus*). Lõuna-Aafrikast pärinev kuni 40 cm kõrgune helelillade õitega üheaastane taim kannab saksa keeles nime Verpiss-Dich-Pflanze, tähendusega äratada-pissi-taim. Tema lehtedest erituv eeterlike õlide lõhn peletab taimelähedusest minema nii kassid kui koerad, inimese vähetundlikku nina lõhn ei häiri. Mõned aiapidajad on kassinuhtlusest lahti saanud, visates lillepeenarde vahele kohvipaksu või puistates cayenne-pipart.

Praegu on paras aeg läbi mõelda, kuidas kevadel oma aeda planeerida nii, et soovimatud külalised sinna ei trügiks!

Koostatud ajakirjas Animal Sheltering ilmunud materjalide põhjal.

Karjääri- kass Veera

ehk varjupaigast kontoripreiliks

Veera sattus varjupaika sügisel. Vaatamata sellele, et tema pikakarvaline kasukas oli sassis, ütlesid varjupaiga töötajad, et nii ilus kass. Kõik lootsid, et Veera on eksikombel tänavale sattunud ja keegi tuleb talle järele.

Nii see kahjuks ei läinud ja kahe nädala möödudes sai Veerast uue kodu otsija. Vabapidamises asus ta tuba ja-gama kahe kassipreiliga. Kõik nad olid pikemat karva kohevate kasukatega. Marju, Matilda ja Veera - hakkasime neid kutsuma kolmeks õeks.

Päevad läksid, siis sai koju Marju, seejärel Matilda. Veera, aga ootas. Vahepeal sai tema toonaabriks Othello. Veera lootis kassihärra poolt toredat kooselu, kuid läks teisiti. Othello õigustas oma nime ja oli paras võimur, kelle tujutsemisele Veera pidi alluma. Õnneks sai ka Othello üsna ruttu koju.

Veera aga ootas ja läks järjest ilusamaks, kasukas oli korras ja läikiv, silmad smaragdrohelised. Ehk oli ta veidi isepäine ja päris igapäevaste vastu ta ei jooksnud ning seetõttu lemmiku valimistel esirinnas ei olnud. Siis jõudsid varjupaika inimesed OÜ-st Paikre sooviga saada Veerat kontorikassiks.

Nagu ikka uude kohta tööle minnes, oli ka Veeral katseaeg. Nii ta siis läks esialgu ajutiselt ja oma varustusega nagu läheks üüripinnale elama. Meie olime lootusrikkad ja õigustatult. Veera sobis kontorisse imehästi. Dokumendid vormistatud ning Veerast sai kontoripreili. Uute omanike poolt muretseti talle ostukärutäis päris oma asju, et ta ennast kontoris mõnusalt tunneks ja millestki puudust ei oleks.

Loodame, et Veera lugu innustab teisigi kollektiive mõtlema sellele, et kontoris võiks elada kass.

Veera veetis varjupaiga 185 päeva.

Veera päevad kontoris

Sellest, kuidas Veera päevad kontoris mööduvad, kirjutab Kadri Gribuškina.

Kui sa hommikul tööle jõuad ja ukse avad, tervitab sind esimesena häälekas preili Veera ja sellele tervitusele ei jää külmaks ükski kahejalgne. Ta vudib oma naiseliku puusanõksu saatel kiirelt tulijani ja pajatab ülevaatliselt ära öö jooksul juhtunud üksikasjad, siis istub su ette maha ja vaatab oma vastupandamatu pilguga tähelepaneliselt seni, kuni sa õige suuna leiad. See suund on siis loomulikult külmiku poole, kus ootab teda igahommikune kuli-naarne tervitus kassitoidu tippkockade poolt.

Jah! Veera teab, kuidas oma soove täide viia ja oskab ka selle eest tänulik olla. Teinekord on ta lausa nii tänulik, et lubab kogunisti kaks paid korraga endale teha. No tegelikult pole ta väga suur puudutuste austaja. Kes teab, ehk on asi tema kaunis kohevas kasukas,

mille segamini ajamist ta endale kauni preili kombel lubada ei saa, või on inimese käsi varem talle haiget teinud. Igatahes, kahe pai jagu tänutunnet on juba kompliment.

Ometigi ei tähenda see veel seda, et Veera inimese tähelepanu ei armastaks. Õigem oleks ehk öelda nii, et kui tal iluune aeg täis saab, tuleb Veera otsejoones mõne kolleegi kõrvale tähelepanu otsima. Paremat meetodit ta veel pole leiutanud, aga praegune „ma jõllitan sind seni, kuni sa mind märkad“, töötab ka väga hästi. Kellelgi ikka süda pehmeks muutub ja nii saab jälle natuke sulgedega mängida või palli vee-retada.

Seda, kust Veera saabumise mõte esimese hooga alguse sai, ei mäletagi vist täpselt keegi, sest kontoriloomast sai unistatud päris pikka aega. Kuniks aga tingimused tema tulekuks polnud veel loodud, pidi mõneks ajaks vaid mõtteks see jäämagi. ➡➡

Pane õlg alla!
Helista 900 7000 ja
 toetad loomi 5 euroga.

Fotod: Kadri Gribuškina

Tähtedesse kirjutatud

Aprilli alguses pandi aga pead kokku, arutati selgeks kõik vajaminevad ressursid ja mindi Veeraga tutvuma. Silma jäi ta juba varasemalt Varjupaiga kodulehel ilutsevalt pildilt.

Ju oli see siis tähtedesse kirjutatud, et selle kauni karvakera sees peitus täpselt selline iseloom, mis kontorikassile eluks vajalik paistab olevat: iseteadlik, parajalt mänguhimuline, ennast ja oma privaatsust austav, kuid sellegipoolest väga seltskondlik kiisupreili.

Kohe päris kindlasti on Veera saabumine liitnud meeskonda veelgi ja sõbralikku hääletooni kohtab meie majas rohkem, kui seal, kus kontorikass puudub.

Benjamin, kilpnäärme- haige koer

Valga varjupaigas ootab oma uut kodu alates 21.08.2017 saksa lambakoer Benjamin, mees paremates aastates. Kui muidu lähevad tõukoerad ja nende – laadsed koerad kui soojad saiad, siis Benjamin on jäänud varjupaika pikalt pidama.

Võimalik, et põhjuseks on inimeste hirm tema haiguse ees, mida inimesed ei tunne (hästi).

Kuidas varjupaiga inimesed Benjamini kirjeldavad?

„Benjamin on väga sõbralik oma pereliikmete vastu, võõraste suhtes valvas. Kui koer näeb, et tulijad on sõbrad, siis haukumine muutub. Benjamin oskab käsu peale istuda ja lamada, kuulab hästi sõna. Rihma otsas jalutab eeskujulikult, ei tiri. Jalutamine meeldib koerale väga ja me saame teda külastajatele jalutamiseks anda. Benjamin lubab ennast ka pesta, me oleme teda vannis kahel korral pesnud. Naabritest koertega saab Benjamin hakkama, kassidega pigem mitte. Aga kui keelata, kuulab sõna. Koer on vaktsineeritud, kiibistatud ja kastreeritud.

Benjaminile kodupakkuja peab

arvestama, et koeral on diagnoositud kilpnäärme puudulikkus ja ta vajab kuni elu lõpuni igapäevaselt tabletravi. Samas hoiavad tabletid koera haiguse kontrolli all ja tervis on korras.“

Kuna koertel - ega üldse lemmikloomadel - pole Haigekassat, siis nende ravimitel ei ole soodushindu nagu inimestel ja kõik tuleb täishinnaga välja osta. Seetõttu on Benjamin ravi kallim kui kilpnäärme alatalitlusega inimestel - aga ei midagi hullu - 1 karp (100 tbl) maksab 5,45 eurot. Sellest jätkub koerale 8 päevaks ehk ühes kuus kulub hormoonasendusravile ümmarguselt 22 eurot, mis iseenesest pole üüratu summa, kuid suuremalt jaolt annetuste toel majandavale varjupaigale on see oluline lisakulutus.

Seega on Benjamin ravige otsustanud öla alla panna kilpnäärmehaiged inimesed Facebooki grupist Lihtrahva kilpnäärme grupp. Teada ju vana tõde, et jagatud mure on pool muret ja kui see veel seltskonna peale laiali jagada, siis igaüks saab killukese, mis on kõigile jõukohane. Pealegi, kes siis veel, kui mitte sama haiguse põdejad, mõistavad teda kõige paremini. Peale Varjupaikade MTÜ inimestega nõu pidamist sai otsustatud, et teeme Benjamin toe- tuseks annetused läbi Rexi fondi.

Mis on kilpnäärme alatalitus?

See ei ole surmatõbi! Sellesse ei sure! Ärge kartke looma võtta sellepärast, et tal on kilpnäärme alatalitus.

Selle „ravi“, mis tegelikult on puudujääva hormoontablettidega asendamine, on küll eluaegne, aga see ei ole hingematvalt kallid. Kui sa jaksad koerale (pealegi Benjamin suurusel) osta kvaliteetset toitu, ei löö see paarkümmend eurot hormoontablettide raha ka jalust.

Milles alatalitus väljendub? Ainevahetus ja kõik muudki protsessid kipuvad olema aeglustunud, mistõttu väga kerge on muutuda ülekaaluliseks ja väga raske kaalust maha saada. Ränga kaloripii- ramisega dieedid ja äge aktiivne trenn teevad kasu asemel kahju. Kõike natuke, aga pidevalt - see on kuldreegel.

Ei maksa ärritada, kui alatalitlusega olend on „pika juhtmega“ või „siil udus“ - see lihtsalt käib selle diagnoosiga kaasas. Me oleme osa päevi hommikust kuni õhtuni uimased ja veame ennast ühest kohast teise ja ei taha midagi teha, ainult magaks. Ja ööd magaks lohepikaks.

Me võime vahel jätta endast juhma- ka mulje, sest lihtsalt me mõtted ei liigu nii ruttu kui teistel. Me pole rumalad, vaid aeglased, pika toimega. Teie olete juba sprindi finišis, kui meie alles lahku- me stardipakult - juhtub.

Ehk kilpnäärme alatalitlusega isen- diga suhtlemisel tuleb kasu kannatlikust meelest ja rahulikkusest. Tagant torki- mine ja utsitamine võib meid ainult närvi ajada. Mingit erikohtlemist me ei vaja.

Sellegipoolest ei mõju alatalitus intelligentsile, hoolivusele, truudusele, andumusele, sõnakuulelikkusele, kodu- hoidmisele ja sajale muule näitajale.

Nii nagu üks pilt ütleb rohkem kui tuhat sõna, on ise kohaletulek ja Benjaminiga silmast silma tutvumine, temaga ja- lutamas käimine, varjupaigatöötajatelt tema kohta üle pärimine selle kohta mis huvitab, võrreldamatult informatiivsem kui minu jutuke siin.

Benjamin tahab koju ja ta on väär- t head kodu!

Benjamin ootab uue kodu pakkumisi Valga loomade varjupaigas Laatsi 11a, Valga, tel 5299880, e-post valga@varjupaik.ee.

Benjamin toetab Lihtrahva kilpnäärme grupp ja Anu Kuura.

Ühekõrvaline Rix

Fotod: Pärnu loomade varjupaik, erakogu

Vennad Rex ja Rix, kaks saksa lambakoera, sattusid varjupaika, kui nende töö valvuritena otsa sai. Tegelikult olid nad rõõmsas keskeas, ainult asutus sulges ukseid-värvavad.

Rex ja Rix olid väga sarnased. Üks erinevus oli neil siiski - Rixil oli üks kõrv lontis, omaniku sõnul juba kutsikaeast saati ja et ju siis selliselt loodud. Nii koerad siis varjupaigas oma uue kodu võimalust ootasid.

Rex leidis endale uue pere üsna ruttu. Rix oli jätkuvalt varjupaigas ja tähelepanelikud töötajad märkasid, et Rix raputab pead ning kipub kõrva sügama. Veterinaar diagnoosis kroonilise kõrvapõletiku, mis ilmselt oli teda vaevanud juba väga pikka aega. Rixi kõrva hakati ravima.

Haigus taandus ja tuli jälle tagasi ning ei tahtnud sugugi ravile alluda. Kui rahulikult lasi Rix enda kallal toimetada ja tema heatahtlik suhe inimestesse ei muutunud, kuigi kõik ilmselt teavad, milline kohutav valu on kõrvavalu.

Samas oli Rix tekitanud huvi inimestes, kes käisid temaga jalutamas ja aja edenedes küpses neis soov Rixile kodu pakkuda. Rääkisime neile ka Rixi kõrva haigusest. Meie soov oli koju saata terve koer ning otsustasime lasta Rixi kõrva põhjalikult uurida. Kliinikus pandud diagnoos oli ränk - pikaajaline krooniline põletik on kõrva kahjustanud selliselt, et see tuleb koos sisekõrvaga eemalda-

da. Veebiperemehe abiga saime Rixile vajaliku operatsiooniraha kokku ning uued omaikud lubasid koera kohe peale lõikust koju võtta, et ta saaks kodutingimustes taastuda.

Operatsioon tehtud, rohud kaasas ja ühekõrvaline Rix läks koju. Välja nägi ta nagu vana piraat, küll silma asemel pool pead sidemetes. Nägime Rixi varjupaigas tihti, sest ta käis meie veterinaari juures haava sidumas. Rix sai varjupaiga poolt igakülgselt veterinaarset abi. Kõik sujus ja haav paranes ning Rixi elu oli lill.

Nii nagu haigused käivad inimesi mööda nii juhtub seda ka loomadega ja Rixi kõrvaloos oli tagasilööök. Ühel hetkel jäi koer apaatseks ja ei tahtnud enam süüa ning koera kael oli paistes. Jälle tuli ette võtta käik veterinaarkliinikusse. Et sisekõrva operatsioon on väga laiaulatuslik, siis oli Rixil tekkinud põletik.

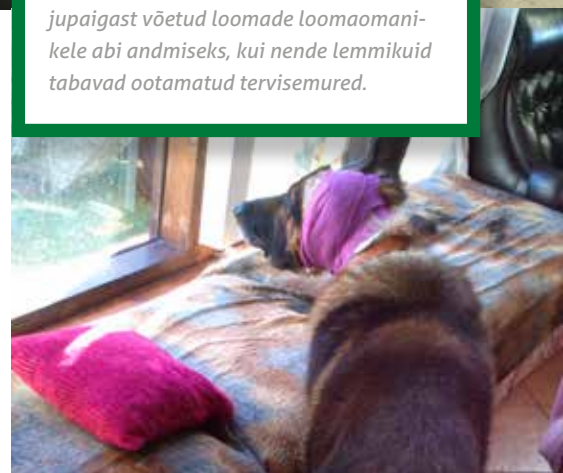
Koerale määrati ravi, mis kulges tulemuslikult. Selle kliinikuskäigu eest aitasime omanikel tasuda Rexi fondi abil.

Rexi fond on loodud selleks, et aidata juba koju läinud loomi, kellel on terviseprobleemid. Me jagame uue loomaomanikuga tervisevastutust ja ei jätta kõiki kulutusi uue kodu kaela.

Suur tänu Rixi omanikele, kes ei jätanud tagasilöökidest hoolimata oma lemmikut ja pakkusid kodu koerale, kes oli juba keskealine ning kelle tervis ei olnud briljantne - pidi koera aitama operatsioonist taastumisel, tulema toime tagasilöökidega ja lisaks selle vajab ka allesjäänud kõrv tähelepanu.

Rexi fondi spetsiaalne kontonumber on EE752200221048213036 Swedbank, Varjupaikade MTÜ.

Sellele kontole on oodatud annetused varjupaigast võetud loomade loomaomanikele abi andmiseks, kui nende lemmikuid tabavad ootamatud tervisemured.

Inspiratsioon

Transcom Eesti toetab igal aastal üht heategevuslikku projekti, annetasdes aasta jooksul kogutud taara eest saadud summa. Viimastel aastatel on selleks olnud Varjupaikade MTÜ loodud Rexi Fond, mis aitab lemmikloomaomanikel oma looma ravikulusid katta. Sellel korral kogunes suisa 520 eurot!

Kuidas käituda varjupaigas?

Suur suvi on saabumas ja ilusad ilmad meelitavad aega veetma värskes õhus. Suveperioodil suureneb ka varjupaikade külastamine mitmekordselt.

Nagu ikka külla minnes peame me lugu pererahvast ja nende kodu tavadest. Seetõttu on hea ennast kurssi viia sellega, mida silmas pidada, kui soovitate varjupaika külastada.

Enne loomade varjupaiga territooriumile sisenemist loeb iga külastaja läbi ja allkirjastab varjupaiga külastuskorra, milles kinnitab, et on aru saanud ja teadlik järgnevatest varjupaiga külastamise reeglitest. Külalisteraamatusse sissekande tegemine on oluline ka varjupaiga käivate inimeste üle arve pidamiseks ja statistilise ülevaate koostamiseks.

1. Varjupaigas lähtume ennekõike loomade heaolust.
2. Külastaja kuuletub varjupaiga töötajate korraldustele - see on eelkõige külastaja enda ja teiste külastajate huvides.
3. Varjupaiga territooriumile on keelatud siseneda alkoholi või muusjooibes. Jooibes inimestele loomi ei loovutata ega tagastata.
4. Külastajad ei räägi valjuhäälselt, ei vehi kätega, ei jookse.
5. Ruumidesse, mille uksele on silt "Ainult personalile", on sisenemine keelatud.
6. Külastajatel on loomade toitmine keelatud.
7. Varjupaiga loomad võivad olla ettearvamatud. Keelatud on avada bokside ja puuride uksi, minna koerte

ketiterritooriumitele ning katsuda loomi läbi puurivõrede.

8. Varjupaik ei vastuta, kui külastaja eirab turvalisuse reegleid.
9. Varjupaik ei vastuta külastaja isiklike asjade eest.
10. Varjupaik ei võta eelregistreerimise vastu suuremaid kui 5-liikmelisi grupe.
11. Alla 18- aastased isikud saavad varjupaika külastada ainult koos täisealise saatjaga.

Üksikasjalikku infot (asukoht, lahtiolekuajad, varjupaiga loomad jne) meie seitsme varjupaiga kohta leiab kodulehelt www.varjupaik.ee

Aitäh, et hoolite varjupaiga asukatest!

Siin võiks olla Sinu reklaam!

Heategevuslik ajakiri Käpa all jõuab ca 18 000 loomasõbrani e-kanalite kaudu, trükitud eksemplarid on tasuta saadaval suuremates loomakliinikutes.

Reklaami ostuga toetad
Varjupaikade MTÜ tegevust!

Aitäh!

1/1 lk

1/2 lk

1/3 lk

1/4 lk

Lisainfo ja müük
Anneli Matsi, anneli.matsi@varjupaik.ee

VARJUPAIKADE MTÜ

A close-up photograph of a young woman with glasses and a green tank top, smiling warmly. She is holding a small, fluffy dog with brown and white fur, which has its tongue sticking out happily. The background is a soft-focus outdoor setting with sunlight filtering through trees, creating a warm, golden glow.

VARJUPAIGA LOOMADE
KÕIGE SUUREM SÕBER